

Themau - Themes

Mae ..... arna i / Mae ..... gyda fi - *I've got ...*

Patrymau Iaith - Language patterns

Salwch/ Iechyd   *Illness / Health*

Beth sy'n bod?   *What's the matter?*

Dyn ni'n defnyddio 'gyda' wrth drafod salwch yn ymwneud â'r corff.

We use 'gyda' when talking about illness using parts of the body.

Mae pen tost gyda fi	<i>I've got a headache</i>
Mae llwnc tost gyda ti	<i>You've got a sore throat</i>
Mae clust dost gyda fe	<i>He's got earache</i>
Mae bola tost gyda hi	<i>She's got a tummy ache</i>

Wrth drafod anhwylderau eraill rhaid defnyddio 'ar', e.e. annwyd / ffliw/ peswch.

'Ar' is used when referring to other illnesses, e.g cold / flu / cough

Mae	annwyd	arno i	<i>I have a cold</i>
	peswch	arnot ti	<i>you have a cough</i>
	'r ffliw	arno fe	<i>he has the flu</i>
	gwres	arni hi	<i>she has a temperature</i>
		ar John	<i>John has</i>
		arnon ni	<i>we have</i>
		arnoch chi	<i>you have</i>
		arnyn nhw	<i>they have</i>

Esiamplau ychwanegol - Extra examples

Y cwestiwn - *The question*

Oes pen tost gyda ti?

Have you got a headache?

Oes / Nac oes

Oes peswch arni hi?

Does she have a cough?

Oes / Nac oes

Negyddol / *Negative*

Does dim bola tost gyda Ann

Ann hasn't got a tummy ache

Does dim annwyd ar Meic.

Meic hasn't got a cold

Tasgau - Tasks

Tasg sain 1 / Audio task 1

Llenwch y bylchau.

Fill the gaps.

Enw	Salwch
Luned	
Tom	
Elen	
Nia	
Dafydd	
Sioned	
Mair a Gareth	

Tasg sain 2 / Audio task 2

Cywir neu anghywir? Rhowch dic (✓) neu groes (✗) ar ôl y brawddegau hyn.

Right or wrong? Put a tick (✓) or a cross (✗) after these sentences.

1. Roedd pawb yn y swyddfa yn dost.
2. Roedd annwyd ar Dafydd.
3. Roedd clust dost gyda Dafydd drwy'r dydd.
4. Roedd cefn tost gyda'r bós.
5. Doedd Geraint ddim yn dda.
6. Roedd bola tost gyda Enid.

Sgript Sain 1 - Audio Script 1

Ymarfer parti canu

Arweinydd: Noswaith dda!!

Pawb: Noswaith dda.

Arweinydd: Dim ond deg yma heno? Ble mae pawb?

Marged: Mae Luned yn dost. Mae gwres arni hi.

Arweinydd: Beth sy'n bod ar Tom?

Beti: Mae annwyd arno fe

Arweinydd: Elen?

Marged: Mae bola tost gyda hi. Dyw hi ddim wedi bod yn gweithio heddiw

Arweinydd: Beth am Nia a Dafydd? Ble maen nhw?

Beti: Mae'r ffliw ar Dafydd a dyw Nia ddim yn teimlo'n dda.

Marged: Mae Sioned wedi mynd i weld y meddyg . Mae clust dost gyda hi

Beti: Dyw Mair a Gareth ddim yma chwaith. Maen nhw'n dost.

Arweinydd: Oes rhywun yma sy'n canu soprano?

Marged: Dim ond Catrin.

Arweinydd: Wel, rhaid i ni ymarfer a rhaid i bawb weithio'n galed iawn heno.

Beti: Bydd mwy o lwnc tost wythnos nesa!

Geirfa

annwyd - *cold*

gwres - *temperature*

bola tost - *stomach ache*

clust dost - *ear ache*

Sgript Sain 2 - Audio script 2

Marged: Sut oedd y gwaith heddiw?

Steffan: Go lew. Roedd hanner y swyddfa yn dost!

Marged: O! Beth oedd yn bod?

Steffan: Roedd annwyd ar Dafydd. Roedd e'n peswch drwy'r dydd.

Marged: Ych a fi!

Steffan: Roedd cefn tost gyda'r bos. Felly doedd e ddim yno heddiw.

Marged: Druan. Mae e'n gwneud gormod o arddio dw i'n siwr.

Steffan: Doedd Geraint ddim yn dda chwaith. Dim annwyd oedd arno fe ond y ffliw.

Marged: O ie! Y '*man flu*' mae'n siwr.

Steffan: A roedd pen tost gyda Enid.

Marged: Noson hwyr neithiwr mae'n siwr. Roedd parti penblwydd y cariad neithiwr.

Steffan: Oes mêl a lemwn yn y gegin?

Marged: Gobeithio fod ti ddim yn cael annwyd!

Geirfa

peswch - *to cough*

cefn tost - *back ache*

mêl - *honey*

Atebion - Answers

Tasg sain 1 / Audio task 1

<i>Enw</i>	<i>Salwch</i>
<i>Luned</i>	<i>gwres</i>
<i>Tom</i>	<i>annwyd trwm</i>
<i>Elen</i>	<i>bola tost</i>
<i>Nia</i>	<i>ddim yn teimlo'n dda</i>
<i>Dafydd</i>	<i>ffliw</i>
<i>Sioned</i>	<i>clust dost</i>
<i>Mair a Gareth</i>	<i>yn dost</i>

Tasg sain 2 / Audio task 2

1. Roedd pawb yn y swyddfa yn dost. ✘
2. Roedd annwyd ar Dafydd. ✓
3. Roedd clust dost gyda Dafydd drwy'r dydd. ✘
4. Roedd cefn tost gyda'r bós. ✘
5. Doedd Geraint ddim yn dda. ✓
6. Roedd bola tost gyda Enid. ✘